

Regeringen
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ba.eu@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över SOU 2024:22 En ny organisation för förvaltning av EU-medel

Er beteckning: Fi2024/00894

Länstyrelsen i Värmlands län överlämnar härmed sitt yttrande över rubricerad remiss.

Sammanfattning

Länstyrelsen Värmland avstyrker förslagen om att koncentrera de delar av genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken som nu hanteras av Länstyrelserna till Jordbruksverket respektive CIVO-länen. Den konsekvensanalys som redovisas är alltför snäv, både vad gäller det verksamhetsmässiga och det ekonomiska, för att utgöra en tillräcklig grund för att genomföra förslagen om centralisering respektive koncentration. Länstyrelsen delar inte heller utredarens slutsats att kriterierna, som enligt regeringen bör ligga till grund när möjligheten till koncentration provas, är uppfyllda. Länstyrelsens anser att stödmottagarnas behov beaktats i allt för liten utsträckning i utredningen samt att behovet av regional och lokal förankring inte tillmätts tillräcklig betydelse.

Länstyrelsens samlade bild är att ett genomförande av utredarens förslag avseende administrationen av EU-stöden till lantbruket riskerar att kraftigt försämra möjligheten att nå målet om goda förutsättningar för tillväxt och utveckling i hela landet, en ökad livsmedelsproduktion i hela landet, förbättrad försörjningstrygghet av livsmedel samt en hållbar förvaltning av naturresurser och klimatåtgärder. För små kommuner och i glesbygd är aktivt stöd från en tillgänglig länstyrelse en viktig förutsättning för förtroende för staten och demokratin.

Länsstyrelsen Värmland avstyrker utredningens förslag att minska antalet regionalfondsprogram från åtta till ett. Länsstyrelsen anser att ett nationellt program med indikativa budgetar för ERUF inte är ändamålsenligt då förutsättningarna för en hållbar regional utveckling varierar mellan olika delar av landet.

Även om Länsstyrelsen valt att till största del fokusera på den del i utredningen som avser genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken vill vi understryka att vi ser positivt på utredningens förslag gällande åtgärder för att motverka olaglig verksamhet som riktar sig mot EU:s ekonomiska intressen.

Inledning

Länsstyrelsen Värmland delar den problembild som utredningen tar sin utgångspunkt i. I korthet handlar det om att genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken i tidigare programperioder präglats av en hög komplexitet av åtgärder, höga administrativa kostnader och omfattande finansiella korrigeringar. Den analys och slutsats som sedan dras om att ett av skälen till dessa brister ligger i ett stort antal aktörer i genomförandet ifrågasätter länsstyrelsen.

Mot bakgrund av det nära samarbete Länsstyrelserna haft med Jordbruksverket de senaste åren är vår samlade bild att bristerna framför allt kan hänföras till avsaknad av IT system, felaktiga regeltolkningar och avsaknad av tillräcklig vägledning och riktlinjer. Brister som till allra största del faller inom ramen för Jordbruksverkets ansvar. Det blev som allra tydligast när EU kommissionen satte förvaltningen av medel inom jordbrukspolitiken under ackrediteringsprövning, mot bakgrund av att EU kommissionen inte hade förtroende för Sveriges förvaltning av jordbrukspolitiken. Det har också varit skälet till att regeringen vidtagit åtgärder för att stärka styrning och ledning i Jordbruksverket.

Komplexiteten i genomförandet av den nuvarande gemensamma jordbrukspolitiken är stor. Förhoppningen om en kraftfull förenkling av stödsystemen inför kommande programperiod delas med Länsstyrelsen. Det bör dock nämnas att Sverige är förpliktigade att följa gemensamma beslut för kommande gemensamma Jordbrukspolitik. Det finns en uppenbar risk att önskade förenklingar inte uppnås. Länsstyrelserna har stått för handläggningen under tidigare programperioder och utan denna

kompetens som idag finns samlad på de 21 länsstyrelserna, finns det en betydande risk för det kommande genomförandet.

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsens samlade bild är att ett genomförande av utredningens förslag avseende administrationen av EU-stöden till lantbruket riskerar att kraftigt försämra möjligheten att nå målet om goda förutsättningar för tillväxt och utveckling i hela landet, en ökad livsmedelsproduktion i hela landet, förbättrad försörjningstrygghet av livsmedel samt en hållbar förvaltning av naturresurser och klimatåtgärder.

Länsstyrelserna konstaterar att ett helhetsperspektiv på hur landsbygdspolitikens mål påverkas saknas i utredningen och därmed har inte heller påverkan på landsbygdens företag och landsbygdens utveckling beaktats. Det är Länsstyrelsens mening att landsbygdspolitikens mål kraftigt äventyras genom de förslag som lagts i utredningen då möjligheten att beakta regionala förhållanden och förutsättningar minskar.

Utredarens förslag kommer att öka den administrativa bördan för företagen samtidigt som förtroendet för staten bland landsbygdsföretagen riskerar att minska. Även regeringens möjlighet att genom Länsstyrelserna få regional kunskap om läget i lantbruket och livsmedelsproduktionen kommer att kraftigt försämrats. Detsamma gäller jordbruksföretagens möjligheter att få kvalificerat stöd och regional rådgivning utifrån företagets historia, relativa styrkor och framtida möjligheter.

De förslag som framkommer i utredningen får mycket stor påverkan på länsstyrelsernas verksamhet då de innebär en omfattande förändring av myndigheternas uppdrag. Verksamhetsområdet motsvarar mellan 10 och 15 % av länsstyrelsernas totala verksamhet. Statskontoret bedömde nyligen att området var att betrakta som en del av länsstyrelsernas kärnverksamhet, en bild som delas av länsstyrelserna själva.

Stora organisatoriska förändringar riskerar tydliga verksamhetsbortfall. En stor och genomgripande organisatorisk förändring av EU-stöden riskerar att jordbruksföretagens utbetalningar försenas under en övergångsperiod, på grund av personalflykt och bristande kontroller.

Länsstyrelsernas roll som statens regionala företrädare

Administrationen av EU-stöd till lantbruket betraktas i utredningen som en enskild företeelse, skilt från övrig verksamhet med betydelse för lantbruket, landsbygden och livsmedelsförsörjningen i Sverige. Länsstyrelserna är regeringens förlängda arm ute i landet. Att länsstyrelserna har ansvaret för administrationen av de olika EU-stöden till lantbruket är ett effektivt sätt att skapa samordning mellan olika kompetens- och verksamhetsområden kopplat till myndigheternas uppdrag och därigenom nå politiska mål, bibehålla förtroendet för staten i hela landet samt arbeta med resiliens och beredskap, inte minst på livsmedelsområdet.

Arbetet med EU-stöden till landsbygden innebär nära kontakter mellan Länsstyrelsen och enskilda jordbruks- och livsmedelsföretag såväl som regionala företrädare för olika typer av organisationer som arbetar gentemot lantbruket. Ett genomförande av förslagen kommer att innebära att närheten till den statliga förvaltningen minskar och risken finns att det uppfattas som att staten drar sig tillbaka från landsbygden.

För små kommuner och i glesbygd är ett aktivt stöd från en tillgänglig länsstyrelse en viktig förutsättning för förtroendet för staten och demokratin. Länsstyrelsen har i sin roll som statens regionala representant en nyckelroll i utvecklingen och det finns fortsatt en stark utvecklingspotential när det gäller denna roll. Att denna potential verkligen tas till vara och att det fortsatt finns en tydlig statlig närvaro i hela landet är av stor betydelse i denna tid.

Länsstyrelsernas roll som statens regionala företrädare och samordnare av politikområden på regional nivå riskerar att urholkas vid en centralisering av jordbrukarstöden och en koncentration av projekt- och investeringsstöden.

Länsstyrelsen Värmland har sedan många år en fysisk konsultinformation i början av året för att ge stöd till konsulter så att ansökningarna som kommer in med så få fel som möjligt men att de också kan signalera problem till oss. Inför ny period eller vid omfattande förändringar har vi haft fysiska informationsträffar, riktade till lantbruksföretagare i länet, i syfte att förenkla och skapa förutsättningar för bättre förståelse för stöden och minska risken för felaktigheter i ansökningarna. Länsstyrelsen har också medverkat på LRF möten både regionalt och lokalt för att informera

om stöden och lyssna in synpunkter och behov. Dessa fysiska möten är av stort värde för goda kontakter med lantbruksnäringen, inte minst i krissituationer som exempelvis vid svåra väderförhållanden och pandemi.

Det finns ett flertal samband och samordningsvinster av betydelse mellan stöden till lantbruket och länsstyrelsernas övriga verksamhet. Det gäller till exempel uppdrag inom vatten- och naturvård, miljö, klimat, den nationella livsmedelsstrategin, djurskydd, smittskydd och veterinära frågor samt den sammanhållna landsbygdspolitiken. Utredningens förslag får som sagt stora konsekvenser på Länsstyrelsernas samlade uppdrag och urholkar myndigheten inom verksamhet som handlar om utveckling- och tillväxtfrämjande. Länsstyrelserna har på senare tid fått flera regionala tillväxtuppdrag och uppdrag gällande förenkling för företag, och de kontakter Länsstyrelsen har direkt med företagare i hanteringen av investeringsstöd och areal- och djurbaserade stöd ger kunskaper och möjlighet till helhetssyn kring företagarperspektivet. Detta är till gagn för många olika delar av Länsstyrelsens uppdrag, och underlättar och skapar mervärden för lantbruks- och landsbygdsföretagare i deras kontakter med myndigheten.

I linje med regeringens så väl som EU:s önskan om det skall finnas förutsättningar för utveckling och tillväxt i hela landet så finns mycket goda möjligheter att utveckla Länsstyrelsernas roll. En Länsstyrelse som har ett utpräglat glesbygdsperspektiv, skulle om den utrustas med tydliga uppdrag och avsatta medel kunna bli statens kraftfulla verktyg för en levande landsbygd. Mot den bakgrunden är det orimligt att öka avstånden mellan Länsstyrelsen och medborgarna. Det skulle få motsatt effekt.

Länsstyrelsernas uppdrag inom jordbrukar- och landsbygdsstöden har betydelse för länsstyrelsernas samlade uppdrag liksom för den lokala och regionala närheten och kunskapen. Länsstyrelsens kompetens att hantera målkonflikter för viktiga samhällsintressen riskerar att reduceras. Ett område av ökande betydelse handlar om jordbruksmarkens betydelse i den fysiska planeringen, vilket inbegriper ianspråktagande av jordbruksmark för tex utbyggnad av städer inkluderat bostäder, infrastruktur, handelsplatser med mera. Det pågår också en snabb utbyggnad av solcellsparker på åkermark. Det snabba ianspråktagandet av jordbruksmark för olika ändamål kan bli mycket kritisk i tider då Sverige behöver öka den svenska livsmedelsproduktionen, inte minst för att säkra en tillräcklig mängd

livsmedel till Sveriges befolkning och bygga en stark livsmedelsberedskap utan även för att skapa jobb och tillväxt i vårt land.

I den konsekvensanalys som redovisas har utredaren inte beaktat länsstyrelsernas förutsättningar att fungera fullt ut som statlig myndighet på regional nivå i enlighet med Länsstyrelseinstruktionen. Effekten på de behov av och möjligheter till synergier, internt och externt, som följer av Länsstyrelseinstruktionen har inte analyserats på ett adekvat sätt i utredningen.

Om utredningens förslag genomförs urholkas de regionala myndigheternas kompetens inom sakområdet *areella näringar* som är en viktig förutsättning för att stärka den regionala livsmedelsberedskapen och andra insatser med koppling till livsmedelsstrategin. Detta får ses som särskilt problematiskt i ett läge där Sverige eftersträvar en robust regional och lokal livsmedelsförsörjning, och innebär försämrade möjligheter för de företagare som verkar inom detta område genom ett ökat avstånd till förvaltande myndigheter.

Länsstyrelsen anser således att utredaren i sin analys kraftigt underskattar det verksamhetsmässiga och ekonomiska värdet av regional kompetens avseende lantbruk som, genom arbetet med genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken, upprätthålls på Länsstyrelserna och därigenom nyttiggörs i en regional kontext.

Företagar-/aktörs- /regionperspektivet

De förslag som presenteras i utredningen innebär införande av ytterligare en kontaktyta (Länsstyrelsen, Jordbruksverket **och** CIVO-länsstyrelsen) för företagare/aktörer inom lantbruk. Detta bidrar knappast till den förenkling för företag som regeringen eftersträvar, och försämrar möjligheterna för samverkan i en regional kontext mellan förvaltningsmyndighet och region, kommuner, aktörer och intresseorganisationer. Förutsättningarna för en lokal delaktighet försvinner som idag finns i form av till exempel konsultinformation. Förslaget innebär att närheten och möjligheten till fysiska besök rörande frågor och hjälp vid ansökan om EU stöd försvinner för lantbrukare.

Goda, långvariga, lokala relationer mellan lantbrukare och handläggare kan ge större nyttor än vad utredningen visar.

Utredaren vidrör frågan i följande stycke: *En tänkbar konsekvens är att kontinuiteten i företagens upparbetade kontakter med kontrollpersonal från Länsstyrelsen i länet kan komma att brytas, Under en övergångsperiod kan sådana aspekter komma att påverka hur mindre företag uppfattar sina arbetsförutsättningar.*

Länsstyrelsen anser utredarens förslag innebär en strukturell förändring, dvs inte något som bara påverkar under en övergångsperiod. Konsekvenserna av detta torde bli mer genomgripande och få större negativa effekter för landsbygdsföretagande och regional tillväxt än vad utredaren förutsett.

Utveckling i Värmlands län förutsätter en nära samverkan mellan Länsstyrelsen, Region Värmland och kommuner för att smidigt hantera målkonflikter för viktiga samhällsintressen. Vid en koncentration till CIVO-länen skall nu till exempel Örebro ha kontakt med lantbrukare från 79 kommuner i stället för 13. Vilket försämrar möjligheten att ha ett nära samarbete och en tydlig läges- och behovsbild.

Utredningens förslag att minska antalet regionalfondsprogram från åtta till ett avstyrks då Länsstyrelsen anser att ett nationellt program med indikativa budgetar för ERUF inte är ändamålsenligt då förutsättningarna för en hållbar regional utveckling varierar mellan olika delar av landet. Norra Mellansverige, där Dalarna, Gävleborg och Värmland ingår, klassificeras exempelvis av EU som en så kallad övergångsregion, den enda i Sverige.

Länsstyrelsen anser likt Region Värmland att den bedömning som görs angående färre antal regionala program bygger på en kostnadsinriktad och organisatorisk analys medan andra aspekter, som är minst lika viktiga för att uppnå effektivitet och ändamålsenlighet, förbises. Utredningen har fokuserat på effektivitet i själva processen, inte på uppnådd effekt eller måluppfyllnad eller andra aspekter som kan bidra till den regionala tillväxten. Länsstyrelsen vill därför framhålla att ett effektivt genomförande inte enbart handlar om ekonomi utan också om regional kännedom som är en förutsättning för ändamålsenlighet och träffsäkerhet. Det är på lokal och regional nivå som de konkreta insatserna ska genomföras och det är lokal och regional nivå som har kännedom om varje regions särskilda behov och utmaningar. Lokal och regional nivåns inflytande och involvering i programgenomförandet är således en förutsättning för att uppnå ökad träffsäkerhet och därmed effektivitet och ändamålsenlighet.

Ett territoriellt perspektiv krävs för att kunna säkra en ändamålsenlig och effektiv användning av EU-medlen. Länsstyrelsen vill därför betona betydelsen av ett fortsatt regionalt och lokalt inflytande över hur EU-medlen riktas även framgent. För att öka träffsäkerheten i de EU-medel som investeras bör det regionala inflytandet snarare stärkas.

Länsstyrelsen anser att utredningens utgångspunkt även här är alltför smal med fokus enbart på kostnadseffektivitet snarare än att beakta värden som partnerskapsprincip, flernivåstyre och möjligheter till samverkan. Lokal och regional nivåns inflytande och involvering i programgenomförandet är en förutsättning för att uppnå ökad träffsäkerhet och därmed effektivitet och ändamålsenlighet.

Tillväxtverkets roll för mobilisering betonas i utredningen men Länsstyrelsen anser att den mobiliserande kraften i huvudsak bör ligga hos den regionalt utvecklingsansvarige, i vårt fall Region Värmland. Regionerna leder och samordnar länets utveckling med fonderna som viktiga verktyg och mobilisering sker kontinuerligt genom nätverk, analyser och möten med länets aktörer.

Livsmedelsförsörjning och beredskapsfrågor

Regeringen beslutade under 2022 om en ny myndighetsstruktur för den civila beredskapen, där länsstyrelserna delades in i civilområden och myndigheters olika sakområdesansvar och sektorsansvar förtydligades. Länsstyrelserna ingår i två beredskapssektorer varav Livsmedelsförsörjning & dricksvatten är en, där länsstyrelsens roll är sakområdesansvarig myndighet inom livsmedelsområdet. Grunden till detta är att länsstyrelsen har nära kontakt med hela livsmedelskedjan, inklusive primärproduktionen och landets livsmedelsproducerande företag. Den kompetens som länsstyrelserna har inom området jordbruk och primärproduktion har sin grund i den långa erfarenhet som byggts upp genom arbete med jordbrukarstöd och landsbygdsstöd där nära kontakt med lantbruksföretagen varit och är en del av arbetet.

I utredningen om livsmedelsberedskap för en ny tid görs det tydligt hur viktig det lokala och regionala samarbetet är i händelse av kris. Länsstyrelsen är geografiskt områdesansvarig myndighet med uppgifter enligt förordningen (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter inför och vid höjd beredskap och den högsta civila totalförsvarsmyndigheten inom länet. Länsstyrelserna

har i detta en samordnande roll gentemot kommunerna. I utredningen En modell för svensk försörjningsberedskap föreslås dessutom länsstyrelserna få en viktig roll att sammanställa och förmedla lokala behov av livsmedel liksom kritiska insatsvaror, liksom identifiering av primärproducenter, livsmedelsföretag och andra viktiga aktörer i livsmedelskedjan (SOU 2023:50). Kompetensen och den lokala kunskapen för att hantera detta finns till väsentlig del hos den personal som arbetar med kompetensutvecklingsprojekt och personalen som hanterar olika former av EU stöd.

Antalet aktiva jordbrukare skiljer sig avsevärt mellan skogsbygd och slättbygd. Jordbruket i norr har så till vida inte samma förutsättningar som jordbruket i söder. Detta medför att marknadsunderlag för leverantörer av varor och tjänster skiljer sig påtagligt. Utvecklingspotentialen för jordbruket i områden som idag är extensivt brukade, är stor. I ett läge där marknadskrafterna inte ensamma räcker till så blir Länsstyrelsens (läs statens) roll desto viktigare för att sätta fokus på och värna jordbruket så framtida utvecklingspotential verkligen tas till vara. För detta krävs kompetens om lokala och regionala förutsättningar vid myndigheterna.

Därtill kan vi lyfta fram att Länsstyrelserna framöver kommer att spela en central roll för att säkra rikets beredskap i fredstid, orostid och krigstid. Länsstyrelserna har en viktig roll att i arbetet med rent dricksvatten, säker livsmedelsproduktion och robusta livsmedelskedjor. Att i det säkerhetspolitiska läge som Sverige befinner sig i nu genomföra en stor organisatorisk förändring skulle innebära en ökad sårbarhet och minskade möjligheter att koordinera samhällets beredskap lokalt och regionalt.

En ändamålsenlig och effektiv administration går att uppnå även på regional nivå

Avslutningsvis vill länsstyrelsen konstatera att vi delar bedömningen att det inte ska råda något tvivel om att stödansökningar hanteras och bedöms på ett likartat sätt oavsett var i landet de aktuella stödmottagarna har sina företag. Vi ser också att det är nödvändigt att fortsätta arbetet med att effektivisera stödprocessen och att nyttja tekniska hjälpmedel för att nå både effektiviseringar och säkerställa likabehandling av stödsökande samt öka förtroendet för stödsystemet. Länsstyrelserna har tex. sedan några år en gemensam kundsupport för areal- och djurbaserade stöd.

I rapporteringen av regeringsuppdrag N2021/02521 har länsstyrelserna gett sin syn på hur en effektivisering av genomförandet av jordbrukspolitiken kan åstadkommas. Länsstyrelserna har under 2023 bland annat genomfört en av de åtgärder som föreslogs i rapporten och inrättat en samarbetsstruktur för jordbrukarstöd och projekt- och investeringsstöd där samtliga 21 länsstyrelser ingår (SamS). Detta för att möta behovet av en effektivare och rättssäkrare stödprocess samt en högre grad av enhetlighet och likabehandling av stödsökande.

Förvaltningen av Interregprogrammen vid Länsstyrelserna

Utredningens resultat ger uttryck för att det finns potential för ökad ändamålsenlighet, effektivitet och rättssäkerhet vid en samlad placering av förvaltande myndigheter för Interreg hos Tillväxtverket. Det är dock svårt att se hur detta i praktiken skall ske, givet Interregprogrammets särart. Det kan inte nog betonas att det faktum att flera länder är involverade i Interreg-programmen vilket gör förvaltningen mer komplex. Sverige har inte ensam rådighet över programmets genomförande. Förutom skillnader mellan Interreg och de regionala ERUF-programmen bör också poängteras de stora skillnader som finns även mellan olika typer av Interreg-program; dels gränsöverskridande program (Aurora, ÖKS och Sverige-Norge) och transnationella program (NPA).

Ett initiativ från svensk sida om att byta förvaltande myndigheter skulle också kunna resultera i att förvaltande myndighet flyttas från Sverige till andra länder. Det skulle i sin tur försämra möjligheterna att påverka ett effektivt genomförande av programmen. De program som förvaltas i Sverige bedöms vara väl fungerande i jämförelse med andra program. Länsstyrelserna ser en risk att programmets genomförande blir mindre ändamålsenligt vid en flytt till en gemensam organisation.

Utredningen konstaterar att i jämförelse med dagens ansvarsfördelning ger en flytt bättre förutsättningar för synergier med andra regionala program inom ERUF. Givet de tydliga skillnader som finns gentemot de regionala ERUF-programmen är inte vinsterna med förslaget tydliga. Det stora värdet ligger i samordningen mellan Interreg-programmen snarare än med Tillväxtverket. Denna samordning sker redan idag. De skillnader som finns mellan de olika Interreg-programmen är inte kopplat till att

programmen förvaltas av olika organisationer, utan har snarare att göra med vad som särskiljer programmen i fråga om geografi, inriktning på insatser etc. En flexibilitet behöver finnas för dessa olikheter, oavsett om förvaltande myndighet finns på flera olika myndigheter eller inom ramen för samma.

Utredningen lyfter fram att det finns risk för intressekonflikter då Länsstyrelserna både är förvaltande myndighet och stödsökande i projekt. Även här gör Interreg-programmens särart att det inte går att betrakta intressekonflikter på samma sätt som i de regionala programmen. Prioritering av projekt i Interreg-programmen sker i styrkommittéer eller övervakningskommittéer bestående av nationella och regionala representanter från de medverkande länderna. Förvaltande myndighet fattar endast de formella besluten. För de EU fonder som Migrationsverket och Polisen förvaltar konstaterar utredningen att det även där finns en risk för intressekonflikter men att de i det fallet anser att de åtgärder som vidtagits inom myndigheterna är tillräckliga för att säkerställa en korrekt hantering av fondmedlen. När det gäller Interregprogrammen torde risken för intressekonflikter vara ännu mindre eftersom förvaltande myndighet svarar upp mot andra medlemsländer och deras intressen.

Vidare lyfts de svenska stödmottagarnas intressen och behov av ett så enkelt och enhetligt förvaltnings- och administrativt system som möjligt fram. Oavsett vilken myndighet som är förvaltande myndighet för Interreg-program kommer det att vara svårt att i någon större utsträckning utforma systemen i enlighet med enbart svenska önskemål.

Precis som utredningen konstaterar, blir antagligen de ekonomiska vinsterna begränsade av att utse Tillväxtverket till förvaltande myndighet för alla Interreg-program. Den största vinsten finns sannolikt i en minskad sårbarhet som annars finns i de små organisationerna på Länsstyrelsen. Historiskt har Länsstyrelserna lyckats lösa arbetstoppar/sjukskrivningar via samordning mellan Interreg-program och det finns idag en utvecklad struktur för löpande erfarenhetsutbyte kring aktuella frågor.

Centralisering till Jordbruksverket respektive koncentration till CIVO-länsstyrelser

Länsstyrelsen avstyrker utredarens förslag gällande centralisering respektive koncentration av genomförandet av den gemensamma

jordbrukspolitiken av skäl som framgår av detta yttrande. Ytterligare ett skäl till avstyrkande är att Länsstyrelsen inte delar utredningens slutsats att kriterierna, som enligt regeringen bör ligga till grund när möjligheten till koncentration prövas, är uppfyllda.

Alternativ till utredarens förslag har Länsstyrelserna redogjort för i uppdraget att föreslå effektiviseringar av administrationen av jordbruks- och landsbygdsstöd som presenterades för regeringen 31 mars 2022. (SamS).

Av Statskontorets rapport 2023:14 konstateras att om regeringen vill fortsätta att koncentrera fler verksamheter än vad som föreslås i rapporten, bör den överväga att göra det på andra sätt än till samma sex länsstyrelser och på andra grunder än de nuvarande kriterierna för koncentration. I rapporten beskrivs också hur Länsstyrelsernas krisberedskap, civila försvar och förutsättningar för lokal närhet påverkas vid förändringar i ansvar genom koncentration. Sammantaget stödjer detta Länsstyrelsens avstyrkande.

Utredningens uppdrag är inriktat på ekonomisk effektivisering snarare än hur genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken ska ge optimal effekt utifrån syftet med densamma. Med ekonomisk effektivisering som utgångspunkt är Länsstyrelsens bedömning att centralisering av samtliga länsstyrelseuppgifter inom den gemensamma jordbrukspolitiken till Jordbruksverket torde vara det mest ändamålsenliga. Koncentration till CIVO-länen innebär, med den logik som utredaren har som utgångspunkt, att möjligheten till ekonomisk effektivisering inte tas tillvara fullt ut samtidigt som fördelarna med den länsvisa hanteringen försvinner. CIVO-länens geografiska avgränsningar är inte heller anpassade efter den gemensamma jordbrukspolitikkens syften. Länsstyrelsens uppfattning är därför att utredarens förslag kan anses förena det sämsta av två världar.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Georg Andrén med enhetschef Elin Nystrand som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Emma Spak, avdelningschef Maria Hammarström, avdelningschef Tomas Sahlström och rättschef Göran Wirdéus medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.